

## ФУНКЦІОНАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПЛАКАТА В УМОВАХ СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

*Яремчук Марина Андріївна*  
*студентка 4 курсу спеціальності 022 Графічний дизайн;*  
*Науковий керівник – Шостачук Тетяна Всеволодівна*  
*доцент кафедри естетики, етики та образотворчого мистецтва*  
*кандидат педагогічних наук*  
*Житомирського державного університету імені Івана Франка*  
*(Житомир, Україна)*

В умовах високої динаміки сучасного інформаційного середовища плакат трансформується з традиційного засобу візуальної агітації на високотехнологічний інструмент комунікації, ефективність якого визначається здатністю до миттєвого впливу на свідомість реципієнта. [4, с.113]

Кожен елемент дизайнерського оформлення виконує подвійну функцію: привернення уваги та забезпечення зв'язку між змістом і візуальною формою. Використання візуальних прийомів дозволяє структурувати навіть складні або абстрактні теми, роблячи їх доступними для широкої аудиторії.

В основі якісного дизайну лежить композиція, що визначає візуальне сприйняття тексту та ілюстрацій. Її стабільність та ефективність базується на трьох головних принципах: балансі, контрасті та єдності елементів [1, с.15].

Оцінка ефективності дизайнерських рішень безпосередньо залежить від їхньої спроможності оптимізувати комунікативність проекту. Дизайн плаката,

поєднуючи естетичну привабливість із функціональністю, має бути інтуїтивно зрозумілим, що забезпечує швидке зчитування повідомлення.

Сучасна ринкова практика підтверджує, що функціональний мінімалізм стає домінуючим трендом. Висока конверсія та успішність плакатів із мінімалістичним оформленням свідчить про те, що лаконічність дизайнерського висловлення є одним із найефективніших інструментів впливу на реципієнта.

У проектуванні плакатів із технічним чи навчальним контентом, стримана колористика та лаконічність графічних рішень сприяють формуванню образу авторитетності та професіоналізму, що є важливим для утримання уваги фахової аудиторії. Натомість надмірна візуальна складність або перенасиченість декором створюють «інформаційний шум», який нівелює освітню цінність контенту та перешкоджає засвоєнню матеріалу.

Відтак, оцінка ефективності дизайнерських рішень має базуватися на паритеті естетичної виразності та функціональності. Остання забезпечує зручність сприйняття тексту й ілюстрацій, а також відповідність візуальної оболонки змістовому наповненню проєкту [2, с.258].

Ключовим етапом оцінки ефективності дизайну плакату є апробація через анкетування та тестування цільової аудиторії. Це дозволяє отримати безпосередню зворотну реакцію щодо сприйняття ключових елементів: шрифтових гарнітур, палітри кольорів та загальної стилістики. Такі дані допомагають дизайнеру ідентифікувати елементи, що сприяють комунікації, та відсіяти ті, що відволікають або дезорієнтують реципієнта (наприклад, учасника освітнього процесу).

Емпіричні методи дослідження, зокрема фокус-групи та масові опитування, дозволяють зібрати статистично значущі дані для корекції дизайнерської стратегії. Наприклад, якщо тестування виявляє дисонанс між науково-популярним жанром та надмірно експресивним оформленням, вчасна мінімізація засобів виразності дозволяє гармонізувати дизайн-проєкт із очікуванням споживачів, значно підвищуючи рівень залученості аудиторії.

Узагальнюючи викладене вище, можна стверджувати, що функціональна ефективність сучасного плаката в умовах інформаційного перенасичення визначається не стільки складністю художніх засобів, скільки точністю комунікативних стратегій. Головними критеріями ефективності дизайну плаката виступають здатність візуального образу до миттєвого зчитування в умовах дефіциту часу, відповідність візуальної мови змістовому наповненню та жанру плаката (зокрема, використання стриманого дизайну для наукових та технічних завдань). Окрім того, дизайн має здатність суттєво впливати на популярність продукту серед конкретних соціальних груп. Зокрема, інтеграція актуальних культурних кодів, сучасних візуальних тенденцій та мовних особливостей дозволяє ефективно залучати молодіжну аудиторію, забезпечуючи високий рівень емоційного та інтелектуального відгуку [3, с.121–126].

#### Література:

1. Колосніченко О., Остапенко Н., Пашкевич К. та ін. Адаптивна роль плакату в контексті розвитку сучасного мистецтва : моногр. / під наук. ред. М. В. Колосніченко. Київ: КНУТД, 2023. 220 с.
2. Усенко О. Навчальні аспекти створення плаката в стилі українського авангарду в процесі дизайн-проектування. Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка. Вип 39, том 3, 2021. с. 258–264 DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/39-3-41> (дата звернення: 05.03.2026).
3. Андрейканіч А.І. Плакат: його види та жанри. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. 2013. Вип. 19 (1). с. 121–126. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uk\\_msshhr\\_2013\\_19\(1\)\\_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uk_msshhr_2013_19(1)_28) (дата звернення: 07.03.2026).
4. Шевченко В.Я. Композиція плаката : навчальний посібник. 2-е вид., доп. Харків : Колорит, 2007. 133 с.